

JAARVERSLAG 2013

Stichting Turning Point
Baarsjesweg 233
1058 AA Amsterdam
T: 020 – 676 62 76
www.turningpoint.nl
KvK. 34286990
Rekeningnummer: NL82INGB 067 87 34 704

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG	3
PROJECTEN IN 2013	4
'De Slavernij Voorbij'	4
'Uit de Onmacht'	15
'West Best'	18
'Geef me nog 1 kans'	19
TOEKOMSTVISIE	19
<i>Activiteitenplan 2014</i>	20
ORGANISATIEPROFIEL	21
<i>Oprichting</i>	21
<i>Doelstelling</i>	21
<i>Werkveld</i>	21
<i>Bestuur</i>	21
<i>Verslaglegging</i>	22
JAAARREKENING 2013	23
1. <i>Accountantsverslag</i>	
2. <i>Balans per 31 december 2012</i>	
3. <i>Staat van Baten en Lasten 2012</i>	
4. <i>Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling</i>	
5. <i>Toelichting op de Balans per 31 december 2011</i>	
6. <i>Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2011</i>	
<i>Bijlage 1: Rekening van Baten en Lasten 2011 - 2012</i>	

Bestuursverslag

In dit jaarverslag vindt u de gerealiseerde projecten van Stichting Turning Point in 2013, de projecten in ontwikkeling en een financiële verantwoording.

2013 was een rustig jaar.

Onze Stichting is actief sinds 2008 en in de afgelopen zes jaar is gebleken dat we met onze projecten het verschil kunnen maken op belangrijke sociaal-maatschappelijke onderwerpen. In dit jaarverslag leest u hier meer over.

Stichting Turning Point is er trots op dat ze ook in 2013 - deels via de kracht van beeld & geluid - maatschappelijke taboes kon aansnijden, gevestigde stereotypen kon helpen doorbreken en met haar projecten een inspirerende en concrete bijdrage leverde aan een maatschappij waarin sociale en culturele samenhang, met behoud van individuele vrijheid en respect voor de ander gepaard gaat.

Onze dank gaat uit naar alle fondsen en subsidiënten die onze projecten (mede) mogelijk hebben gemaakt.

Daarnaast wil het bestuur graag alle betrokkenen, vrijwilligers en professionals bedanken die zich gezamenlijk hebben ingezet voor de bijzondere projecten van onze organisatie.

Tot ons grote verdriet is Joan Ferrier op 8 maart 2014 overleden. Vanaf het begin van de oprichting van onze stichting heeft zij ons als bestuurslid geïnspireerd en ons met haar scherpe blik en ervaring ondersteund in tal van projecten voor een samenleving waarin mensen dichterbij elkaar komen te staan. Wij missen haar enorm!

Dr. Jan Laurens Hazekamp, voorzitter

Projecten in 2013

In 2013 heeft Stichting Turning Point, in samenwerking met partners, gerealiseerd:

DE SLAVERNIJ VOORBIJ?

Precies 150 jaar geleden schafte Nederland de slavernij af. Maar ondanks dat dit lang geleden is, zijn de sporen van de slavernij nog steeds zichtbaar en voelbaar bij grote groepen jongeren van Surinaamse-, Antilliaanse- of Afrikaanse afkomst. In hun familiestructuren en sociale bewustzijn, maar ook in mode, religie en omgangsvormen. Sporen van drie eeuwen gruwelijke slavenhandel zitten nog diep in het collectieve geheugen van het nageslacht. Omdat het al zo lang geleden is staan weinigen stil bij de gevolgen die de slavernij nog heeft op de manier waarop we naar elkaar kijken en met elkaar omgaan. De beladenheid van deze gezamenlijke geschiedenis gaan we liever uit de weg. We zijn toch niet verantwoordelijk voor de daden van onze voorouders? Bovendien leven we nu in een maatschappij met gelijke kansen voor iedereen!

De Slavernij Voorbij? nuanceert deze opvattingen en laat zien welke rol het slavernijverleden nu nog speelt onder Nederlandse jongeren met Afrikaanse voorouders. Niet om te verwijten, maar om te begrijpen.

Presentatoren Akwasi Ansah en Stacey Esajas gaan op zoek naar de sporen van ons slavernijverleden. Ze spreken met historici, godsdienstkenners, stamboomonderzoekers en andere deskundigen om de feiten boven tafel te krijgen. Maar vooral duiken ze in verschillende jongerenculturen op zoek naar jonge mensen die vorm geven aan hun geschiedenis middels dans, muziek, theater, debat, enzovoort.

Waarom 'straighten' vrijwel alle donkere vrouwen hun haar? Hoe komt het dat er zo veel alleenstaande Surinaamse moeders zijn? Wat hebben de verschillende godsdiensten (christendom, winti) met slavernij te maken? Surinaamse Stacey gaat op zoek naar haar slavernij-roots, en ook de Ghanese Akwasi ontdekt dat zijn voorouders waarschijnlijk een heel andere rol hebben gespeeld in de slavernij, dan hij ooit had kunnen vermoeden...

JONGEREN EN ONS SLAVERNIJVERLEDEN

Veel jongeren hebben weinig of geen kennis van het slavernijverleden van Nederland, omdat het in hun beleving al zó lang geleden is of omdat hun ouders uit andere werelddelen komen en niks met dit verleden te maken hebben. Het is voor hun niet meer dan een abstract verhaal uit het geschiedenisboek. Maar juist deze geschiedenis bepaalt mede hoe de wereld van de jongeren van nu er uitziet. Om het erfgoed van ons slavernijverleden te bewaren voor de toekomst is het van belang om nieuwe generaties bewust te maken van de impact die de slavernij heeft gehad en nog steeds heeft. Deze jongeren bereik je niet door ze een lesje te leren. Ze moeten voelen en meegenomen worden in een beleving. Alles wat oud is vinden ze al snel saai, omdat ze geen relatie met henzelf voelen. Het project *De Slavernij Voorbij?* doet precies dit en maakt het onderwerp voor een jongere doelgroep inzichtelijk en invoelbaar.

HET PROJECT

DOELSTELLING GEHAALD

Stichting Turning Point had zich als doel gesteld om middels een scholentour, een peer-educators-traject, een onderwijs-dvd en een driedelige nationale televisieserie een grote groep mensen, specifiek jongeren, te bereiken om de onwetendheid over het Nederlandse slavernijverleden te vergroten. Het project hebben wij met groot succes en grotendeels conform plan uitgevoerd. Hieronder zullen we dit nader toelichten.

SCHOLENTOUR

Allereerst hebben wij contact opgenomen met alle Amsterdamse vo-scholen om hen te vragen of wij een introductie les over de slavernij konden verzorgen. Het doel was om in 30 klassen bij de leerlingen de interesse voor het onderwerp te peilen bij de jongeren en om uiteindelijk 30 jongeren te selecteren als peer-educators.

In totaal hebben 17 scholen interesse getoond en konden wij bij 15 scholen in 45 klassen (van vmbo-basis tot vwo) een les verzorgen. Dit zijn 15 klassen meer dan we gepland hadden. Hiermee hebben wij in totaal 884 leerlingen bereikt.

Binnen het vak geschiedenis of maatschappijleer/burgerschap gingen wij met de leerlingen in gesprek over ons slavernijverleden en de overblijfselen die daarvan tot op de dag van vandaag nog voel- en zichtbaar zijn. De leerlingen werden in de les geïnformeerd, geprikkeld en uitgedaagd om hier hun mening over te geven. En daaruit bleek dat er een groot verschil bestaat tussen de autochtone witte jongeren en de jongeren met een Surinaamse-, Antilliaanse of Afrikaanse achtergrond. De witte jongeren wisten eigenlijk niet veel af van de slavernij. Op onze vraag bijvoorbeeld hoelang die slavernij geduurd heeft zeiden de meesten: 50 jaar, 100 jaar? Ze schrokken van de echte omvang: 400 jaar!

Meestal was hun reactie: "De slavernij, dat is al zoo lang geleden! Dat heeft niets met ons te maken! Wij zijn toch niet verantwoordelijk voor de daden van onze voorouders? Bovendien leven we nu in een maatschappij met gelijke kansen voor iedereen! Dus waarom moeten we het nu nog over de slavernij hebben?"

Maar als we in we klassen kwamen waar veel jongeren roots hebben in Suriname of de Antillen ging dat heel anders. De gesprekken met hen waren juist vol van emotie en betrokkenheid. Ze waren boos dat het verhaal van hun voorouders nooit verteld wordt en op school niet wordt behandeld. Ze hadden enorm veel te vertellen en deden dat na enige aarzeling ook. Want ze wilden eerst checken of het wel veilig was om te praten. Zo vaak hadden ze ervaren dat Nederlanders zich aangevallen voelen als zij over de slavernij beginnen en dan hielden ze maar hun mond. Maar wij wilden juist alles horen, we waren nieuwsgierig, wilden leren.

Over hoe het voelt dat je voorouders slaven waren, hoe er nog steeds in meer en minder wordt gedacht, hoe belangrijk winti nog steeds is, hoeveel schaamte er leeft, maar ook woede, want waarom worden de heldhaftige verhalen van de bijvoorbeeld slavenopstand nooit gehoord, over de relatie met Afrika, over de rol van de sterke moeder en de vaak afwezige vader, over verschillen in de opvoeding

De Slavernij Voorbij? kon na deze gesprekken niet meer vrijblijvend zijn. De stem van deze jongeren moest gehoord worden en de verhalen moesten verteld worden. Wij wilden met het tv-programma *De Slavernij Voorbij?* hen een platform geven. Bovendien bleken jongeren op allerlei creatieve manieren vorm aan hun geschiedenis te geven middels dans, theater, debat. Dat wilden

we zichtbaar maken.

Daarnaast trainden we deze jongeren om hun verhalen aan klasgenoten te vertellen.

PEER-EDUCATORS SLAAN EEN BRUG

Uit de 45 klassen die we bezochten hebben zich in totaal 140 jongeren opgegeven om peer-educator te worden. Dit was een veel groter aantal dan verwacht. Uiteindelijk hebben wij middels voorrondes 60 leerlingen uitgenodigd en de 34 meest betrokken leerlingen geselecteerd.

Wat opviel was dat niet alleen jongeren met een Surinaamse of Antilliaanse achtergrond zich opgaven als peer-educator. Ook Marokkaanse en autochtoon Nederlandse of jongeren met een mix aan achtergrondculturen deden mee. Zowel jongens als meisjes. Van alle schooltypen.

Deze groep leerlingen heeft gedurende een half jaar bijna elke maand een bijeenkomst gehad in groepen van zo'n 10 jongeren. Tijdens deze bijeenkomsten kregen zij van deskundigen verdiepende lessen over de slavernij en werden zij getraind om zelf lessen te gaan geven.

De jongeren vonden de bijeenkomsten steeds zeer inspirerend en bleven gedurende het hele proces zeer betrokken en enthousiast. Zij deelden hun persoonlijke ervaringen, gingen met elkaar in debat en steunden elkaar. Het werd een hechte groep. Na afloop van de training kregen zij een certificaat.

Doel: lessen in 30 klassen, bereik 600 leerlingen, aanmelding 30 peers

Bereikt: lessen in 45 klassen, bereik 884 leerlingen, aanmelding 60 peers, training aan 34 peers

De peer-educators hebben na de training zelf een les voorbereid op basis van de verkregen kennis, de vergaarde doe-oefeningen en het ontwikkelde lesmateriaal. Zij waren vrij om hier zelf vorm aan te geven, maar konden ook een door ons ontwikkelde lesmodule overnemen.

De peer-educators maken hun leeftijdsgenoten bewust van de impact van de gruwelijke slavernij destijds en leggen een link naar nu. Ze slaan een brug tussen leerlingen van Surinaamse en Antilliaanse afkomst en hun medeleerlingen door met trots het verhaal over hun eigen identiteit te vertellen en het onderwerp met eigen ervaringen persoonlijk te maken.

Het doel was dat elk van de 30 peer-educators drie lessen zou geven. In totaal wilden wij dus 90 klassen bereiken. Uiteindelijk zijn er gedurende het traject en na de zomervakantie een aantal peer-educators afgehaakt, omdat zij het te druk kregen met school, verhuisd zijn of bleven zitten. Er bleven 29 peer-educators over (van de 34), die de hele training gedaan hebben.

Deze 'door-jongeren-voor-jongeren-aanpak' is het tegenovergestelde van de traditionele geschiedenisles door een docent en heeft daardoor een grotere impact. Deze aanpak genereert continuïteit en verankering. Niet alleen de jongeren van Surinaamse en Antilliaanse afkomst, maar een brede en diverse groep zullen het verhaal herkennen en zich met de peer-educators identificeren. Zo ontstaat er wederzijds respect. Het project brengt jongeren van verschillende culturele achtergronden zo dicht bij elkaar.

Niet elke leerling durfde het aan om alleen voor een klas te gaan staan. Meestal gaven zij in duo's een les. Onder begeleiding en met hulp van professionals hebben zij op hun school les gegeven aan eerste en tweede klassen, dus jongere leerlingen. Sommigen durfden ook les te geven aan hun eigen klas, aan hogere klassen of aan klassen van andere scholen.

Docent Neline over de les van peer-educator Lotte: *Lotte begint met de woordspin. Er ontstaat een kleine discussie over welk begrip wel en welke niet bij slavernij hoort. Bij de opdrachten doen de leerlingen goed mee. Ze weet de klas te interesseren. Het onderwerp gaan we in het vervolg verder bespreken.*

Doel: 30 peers geven elk aan 3 klassen les
 Gehaald: 26 peers gaven in duo's les aan 3 klassen
 Bereik: $13 \times 3 = 39$ klassen = ± 975 leerlingen

TV-SERIE

Uit de vele gesprekken met scholieren, de peer-educators en een gedegen research onder de doelgroep bleek dat een driedelige serie niet genoeg recht zou doen aan de grote impact van de slavernijgeschiedenis die de jongeren nu nog ervaren. De reacties waren vele malen heftiger dan we vooraf verwacht hadden. Vooral Surinaamse en Antilliaanse jongeren vertelden ons hoe vaak ze te horen krijgen dat hun slavernijverleden geen rol meer speelt, veel te lang geleden is en bovendien nu niemand meer verantwoordelijk ervoor is. Deze negatieve reacties snoeren hen de mond en maken dat het een gevoelig onderwerp is. Er zijn nog allerlei taboes aan verbonden. Maar er zijn ook heel veel jongeren die heel bewust vorm geven aan hun geschiedenis en het van belang vinden om dit zichtbaar en hoorbaar te maken. Om recht te doen aan hun verhalen en behoefte hebben wij besloten om met dezelfde middelen een vierde deel te maken.

Presentatie duo

Na een intensieve casting van mogelijke presentatoren met een Surinaamse-, Antilliaanse- of Afrikaanse afkomst hebben we gekozen voor Akwasi O. Ansah en Stacey Esajas.

Akwasi (25 jaar) is van Ghanese afkomst, is beroemd onder jongeren als rapper bij zijn eigen groep 'Zwart Licht' en hij heeft de Maastrichtse theateropleiding afgerond en maakt theater bij o.a. Oerol. Hij is zeer bevlogen en enthousiast. Hij maakt met iedereen snel contact en durft ook lastige vragen te stellen.

Stacey (29 jaar), Surinaams, is actief met de Back History-movement, beledigt het Winti-geloof en acteert met grote passie. Zij heeft een uitgesproken mening over de noodzaak voor de gekleurde mensen om te emanciperen. Ook persoonlijk heeft ze ervoor gestreden om trots te zijn op haar eigen Afro-Surinaamse identiteit. Beide presentatoren zijn inhoudelijk zeer betrokken bij hun cultuur en het slavernijverleden.

Ze zijn aan elkaar gewaagd en zijn een sprankelend duo.

Vorm

De Slavernij Voorbij? is geen historisch programma. De feiten uit de geschiedenis worden altijd vanuit de context van de huidige tijd onderzocht. Het startpunt van elke aflevering en elk onderwerp is steeds een jongerencultuur of jongerenbeweging. Op basis hiervan praten Akwasi en Stacey ieder afzonderlijk met slavernij-deskundigen en leggen verbanden met het verleden.

Beide presentatoren gaan vanuit hun persoonlijke drijfveren heel persoonlijk op onderzoek uit naar de sporen van de slavernij. Zij gaan niet afstandelijk informatie consumeren, maar onderzoeken hun eigen identiteit en stellen zich steeds de vragen: waarom doen wij zoals we doen? Wat heeft de slavernij nog voor betekenis voor ons? Wie zijn wij sinds de slavernij geworden? Waar zijn we trots op? Waar schamen we ons voor? Wat moet er veranderen?

Afleveringen:

Uiterlijk en identiteit - Zwart zijn in een witte samenleving

Stacey heeft jaren lang net als al haar vriendinnen haar kroeshaar glad gemaakt. De meeste jongeren schamen zich voor hun kroeshaar en proberen het met agressieve chemische middelen te 'straighten' of besteden honderden euro's aan glad nephaar. Stacey legt dit voor aan een aantal jonge donkere modellen en ook zij herkennen de schaamte voor hun haar. Vervolgens ontmoet zij een voorvechtster van de Afro-emancipatiebeweging, Dominique Snip, die promoot dat het afro haar met trots gedragen wordt.

Discriminatie op huidskleur gebeurt in Nederland nog steeds. Recent onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau naar discriminatie van sollicitanten toont aan dat werkgevers donkere mensen dubbel zo vaak afwijzen bij gelijke geschiktheid.

Akwasi ontmoet de onderzoekster van het Sociaal Cultureel Planbureau om de mate van discriminatie in de Nederlandse samenleving te bespreken.

Ook ontmoet hij de acteurs, die aan de test hebben meegedaan en die dus gediscrimineerd werden. Hoe was het om puur op je huidskleur te worden afgewezen?

Akwasi bezoekt een debat van de New Urban Collective, een vereniging van studenten van diverse achtergronden en culturen en spreekt met de oprichters. Hoe is het voor hen om in een overwegend witte universiteitscultuur te functioneren? Zij organiseren o.a. een debat over discriminatie dat we hebben bezocht.

Familieverbanden en relaties – Wat wordt van generatie op generatie doorgegeven?

Wat hebben Surinaamse mannen met elkaar gemeen?

Ze gaan allemaal vreemd. Tenminste, dat is één van de vele vooroordelen over Surinaamse mannen. Maar wat is hiervan waar? Akwasi zoekt het uit. Hij praat met jonge vaders die bewust ervoor kiezen om er voor hun kinderen te zijn.

Stacey ontmoet vier vrouwelijke rappers en praat met hen over de stereotype beeldvorming van de zwarte vrouw en over het moederschapsideaal.

Akwasi woont repetities bij van een groep Surinaamse acteurs en praat met hen over hun eigen ervaringen in hun opvoeding: Surinamers voeden hun kinderen op met lijfstraffen en houden een emotionele afstand tot hun kinderen, want 'je moet respect hebben voor een ouder'.

Tijdens de slavernij werden slavengezinnen vaak uit elkaar gehaald, doorverkocht of door de afnemende slavenbevolking woonden gezinnen soms vele kilometers uit elkaar. Recht op een huwelijk was er niet. Nog steeds groeit de helft van alle Surinaamse en Antilliaanse kinderen op in een alleenstaand-ouder gezin.

Hierover praat Stacey met Gloria Wekker, professor aan de Universiteit Utrecht met als specialisme 'seksuele subjectiviteit van vrouwen in de zwarte diaspora' en Akwasi met jeugdpsychiater Glenn Helberg.

Roots – Hoe gaan we om met onze geschiedenis?

"Fu sab' pe yu go, y' mus sab' pe yu komopo!" Oftewel: Om te weten waar je naar toe gaat, moet je weten waar je vandaan komt.

Stacey heeft een stamboomonderzoeker laten uitzoeken op welke plantage haar voorouders leefden. Hij heeft opmerkelijke verhalen gevonden! O.a. dat een voorouder heeft getracht te vluchten.

Stacey gaat praten met nazaten van de Marrons die hun roots met dans in ere houden. Binnen de Creoolse gemeenschap zijn de Marrons, de gevluchte slaven die zich in de binnenlanden verstopten en streden tegen de slavenhouders, een aparte groep. De Marrons hebben hun Afrikaanse oorsprong nog het meest bewaard in tradities en rituelen.

Ook Akwasi zoekt zijn roots uit. Hij behoort tot de betere Ghanese families en is dus tot zijn ontzetting nazaat van slavenhandelaren. Wat zullen zijn Surinaamse vrienden hiervan vinden?

Voor de drummers van de drumband KalentuRa is hun Afrikaanse afkomst juist iets waar zij heel erg trots op zijn en wat ze willen uitdragen.

Geloof – welke rol speelde religie in de slavernij en welke rol speelt dit nu?

Stacey begint deze aflevering bij een jongerentheatergroep, die een toneelstuk over Winti hebben gemaakt. Zij is zelf sinds kort actief aanhanger van het Winti-geloof en bespreekt met de jongeren wat voor hen de betekenis van Winti is.

De slaveneigenaren verboden de uitoefening van Winti, maar middels orale overlevering is deze religie tot op de dag van vandaag overgeleverd en wordt het nog steeds door jongeren aangehangen.

Akwasi bezoekt een jongerengroep in de Broedergemeente en maakt een uitbundige dienst mee.

Slavenhandelaren waren Christenen en zochten naar goedkeuring van slavernij binnen de teksten van de bijbel. De slaven werden na de afschaffing van de slavernij bekeerd tot het christendom. Zij konden alleen een vrijgemaakte slaaf zijn en daar rechten aan ontlenuen als zij ook Christenen waren.

De Raad van Kerken is zich aan het bezinnen op de eigen rol in de slavernij en zijn bezig met een schuldbekentenis. Maar het christelijk geloof heeft ook een rol gespeeld in de emancipatie van de slaven. Akwasi spreekt met zuster Yosé Hohne hierover.

GRATIS ONDERWIJS-DVD MET LESPAKKET EN SCHOOL TV

De dvd met de 4 afleveringen vormt een belangrijk onderdeel van de lessen die de peer-educators op hun eigen scholen hebben gegeven. Het vormt de basis van de les en geeft naast een historische achtergrond vooral aanleiding tot gesprek en discussie.

We hebben een lespakket ontwikkeld met verdiepende teksten over de geschiedenis en verschillende opdrachten om in de klas te behandelen. Deze lesbrief geeft aanknopingspunten voor een volledige les over ons slavernijverleden en overblijfselen die daarvan tot op de dag van vandaag merkbaar zijn en is mede gebaseerd op de ervaringen van de scholentour.

De website www.schooltv.nl heeft de serie vast opgenomen in het dossier 'geschiedenis' onder 'slavernij', waaruit docenten lesmateriaal kunnen zoeken en downloaden. Zij zetten in een vermelding erbij dat het lespakket gratis bij ons te bestellen is.

KICK-OFF

In eerste instantie wilden we op 1 juli 2013, de dag van de afschaffing van de slavernij 150 jaar geleden, het project lanceren. Omdat er op die dag al erg veel feestelijkheden rondom de slavernij gepland stonden en bovendien de peer-educators bijna zomervakantie hadden, hebben we besloten om de lancering over de zomer heen te tillen. Zowel de tv-uitzending als de start van de peer-lessen en de distributie van het lespakket aan het begin van het nieuwe schooljaar hebben we op vrijdag 6 september met een feestelijke kick-off gepresenteerd in de theaterzaal van het Tropeninstituut.

Het was een uitzonderlijk zonnige dag en toch zat de zaal helemaal vol met leerlingen van verschillende betrokken scholen, docenten, deskundigen en betrokken partners. Ook de pers was aanwezig.

Joan Ferrier, voorzitter van Stichting Herdenking Slavernijverleden 2013 startte de middag met een vlammend betoog, hoogleraar Caribische geschiedenis Alex van Stipriaan vertelde over onze gevoelens voor zwart en wit en de eindredacteur van de NTR, Frans Jennekens, leidde de serie in. Hierna werden de 26 peer-educators in het zonnetje gezet.

De zaal reageerde zeer enthousiast op het hele project en er kwamen verschillende mensen naar ons toe met voorstellen om een bijdrage te leveren aan het project. Docenten wilden het lespakket binnen hun school verspreiden, verschillende jongeren wilden een les geven op hun middelbare school of basisschool en een studente Algemene Cultuurwetenschappen bood aan om onderzoek te doen naar de resultaten.

DISTRIBUTIE

Alle vo-scholen en MBO-scholen in Amsterdam hebben de dvd met het lespakket gratis toegestuurd gekregen. Daarnaast hebben alle vo-scholen in steden waar veel Surinamers of Antillianen wonen een mail van ons gekregen dat het lespakket besteld kan worden. Hiervan hebben verschillende scholen gebruik gemaakt.

BEREIK

Met de scholentour hebben wij bij 17 scholen in totaal 45 klassen bezocht. Hierdoor hebben wij niet de beoogde 750 leerlingen, maar zelfs 884 jongeren bereikt.

Het aantal peer-educators dat na de lange projectperiode over bleef is niet de beoogde 30, maar 26 geworden. Deze peers hebben in duo's op hun school in de brugklassen lessen gegeven over de slavernij. Hiermee hebben we in totaal 1758 leerlingen bereikt.

Het lespakket is gedistribueerd naar 100 scholen in Amsterdam. Als je op de ongeveer 100 scholen in Amsterdam uit gaat van twee klassen die de dvd's gebruiken, dan zijn dit al 5000 leerlingen.

De dvd's gaan bovendien jaren mee en zullen herhaaldelijk gebruikt worden.

Het New Urban Collective heeft het lespakket gebruikt voor de coaching van 85 basisschool leerlingen. Ook verschillende peer-educators hebben hun les ook op hun lagere school gehouden. Dit is een onverwacht extra gebruik van ons lespakket.

Alle scholen in Nederland kunnen zo in hun lessen gebruik maken van *De Slavernij Voorbij?*. Elke school uit het voortgezet onderwijs in Nederland wordt hiervan per brief op de hoogte gesteld. Wij stellen tevens 1000 dvd's plus lesbrief ter beschikking die de scholen tegen kostprijs bij ons kunnen aanvragen.

Het lespakket wordt al door verschillende scholen buiten Amsterdam aangevraagd. Zelfs het ROC Zeeland, afd. Welzijn, heeft een les gegeven en de reacties waren zeer positief.

De door de NTR uit te zenden tv-serie spreekt een brede landelijke doelgroep aan. Elke aflevering werd bekeken door ± 56.000 mensen. De beoogde 400.000 kijkers zijn dus behaald.

Er werd na elke aflevering veel op Twitter en Facebook over geschreven.

Enkele reacties:

Karyn Veldbloem-Kraassenberg

Wat een geweldige serie!!! Dolgelukkig dat deze verschrikkelijke geschiedenis van een humane kant wordt belicht! #changeisgonnacome

Debora Wiet-Halfhide jammer dat die de laatste aflevering is . wat about onderwerpen als voeding en muziek ?

Keshia Richardson

Wanneer komen er weer nieuwe afleveringen?? Ik mis jullieeee!! Xxx

Linnemore Nefdt

complimenten voor jullie uitzending. is het ook beschikbaar met engels ondertitels? ik wil het aanbevelen aan mijn studenten (hbo mode) en er zitten ook international klassen bij.

De NTR heeft tevens de serie opgenomen op hun school-tv website, schooltv.nl. De *Schooltv-beeldbank* was in 2010 de best bezochte jeugd-site van de publieke omroep en trok 2,8 miljoen bezoekers. Hier is al het één en ander te vinden over het thema slavernij, echter de link naar het heden ontbreekt. De film en de bijgevoegde lesbrief vormen hierdoor een waardevolle toevoeging.

De Surinaamse televisie heeft de serie uitgezonden in Suriname.

PERS

Verschillende media hebben aandacht besteed aan het project *De Slavernij Voorbij?*. Er stond een vermelding in alle televisiegidsen. Op verschillende websites werd melding gemaakt van de serie of stonden recensies (voornamelijk zeer positief). De twee presentatoren werden geïnterviewd voor radio FunX en radio Dichtbij Nederland.

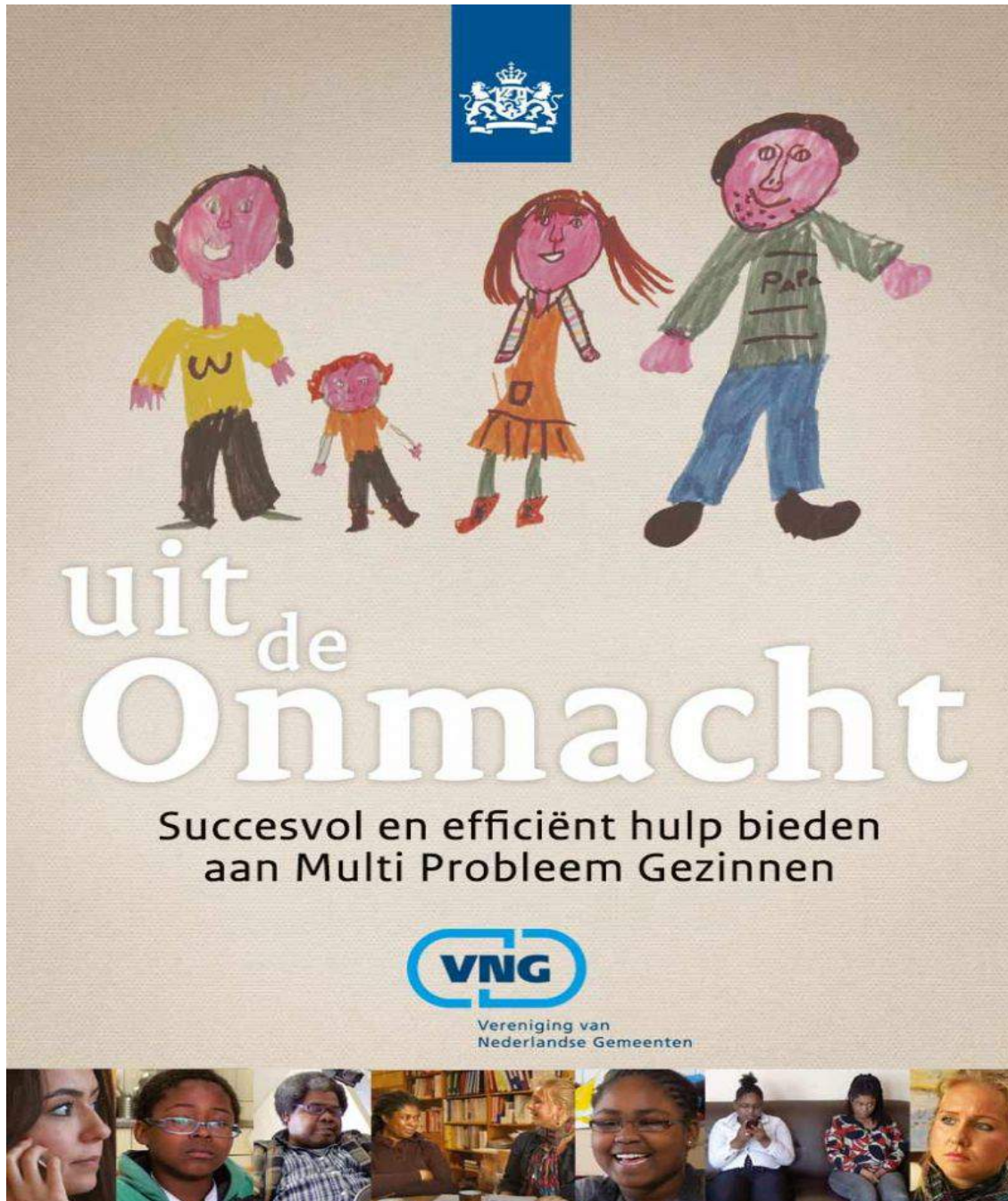
Daarnaast heeft De Groene een artikel geschreven en werd een ANP-artikel overgenomen in verscheidene lokale kranten.

De Slavernij Voorbij? is mogelijk gemaakt door:

- NTR
- Stichting Herdenking Slavernijverleden
- SNS Reaal Fonds
- VSBfonds
- SKaFonds
- Prins Bernhard Cultuur Fonds NH
- Amsterdams Fonds voor de Kunst
- Stichting Kerk en Wereld

DOEL VAN DIT PROJECT

Nederland kent vele duizenden gezinnen die kampen met verschillende problemen, zogeheten Multi Probleem Gezinnen. Ze hebben te maken met een opeenstapeling van problemen: schulden, huiselijk geweld, verwaarlozing en/of mishandeling van de kinderen, enz. De zorg voor deze gezinnen is al jaren heel intensief en kostbaar. Om deze gezinnen zo goed mogelijk te helpen is de '1Gezin1Plan'-aanpak ontwikkeld, waarin het gezin samen met de hulpverleners één team vormen, om op deze manier het beste uit het gezin te halen.

Lange tijd was de overheid verantwoordelijk voor hulpverlening rondom deze gezinnen, maar door de decentralisaties in het sociaal domein gaan gemeenten na 1 januari 2015 een centrale rol spelen in de zorg voor deze gezinnen. Veel gemeenten tasten echter nog in het duister over de manier waarop dit ze dit moeten aanpakken.

Dit project is opgezet om deze gemeenten en betrokken hulpverleners en professionals kennis te laten maken met de 1Gezin1Plan-aanpak. De interactieve dvd die wij hebben ontwikkeld laat door middel van de aangrijpende documentaire *Uit de onmacht* zien hoe deze aanpak een succesvolle impact heeft gehad op een MPG-gezin. Daarnaast biedt de dvd inzicht in de verschillende aspecten die bij deze aanpak komen kijken door middel van 15 'buttons'. Op deze manier reikt de dvd wethouders, raadsleden, ambtenaren en hulpverleners verschillende handvaten aan die van pas komen bij de zorg voor een MPG-gezin.

'UIT DE ONMACHT'

Een inspirerende televisie-documentaire maken over een nieuwe succesvolle aanpak van multi probleemgezinnen was ons doel. Twee jaar geleden zijn wij daarom gestart met de research naar MPG-gezinnen en de hulpverlening hier omheen. Uiteindelijk kwamen we terecht bij een familie in de Amsterdamse Bijlmer die we twee jaar konden volgen met de camera.

De documentaire laat zien hoe de familie langzaam maar zeker opkrabbelt en steeds meer gaat functioneren als een hecht gezin. Het huiselijk geweld wordt gestopt, de bewindvoering werkt en de schuldhulpverlening haalt het gezin langzaam uit de schulden. En het lukt moeder de zorg te bieden die haar kinderen nodig hebben. We zien hoe zelfs het allermoeilijkste gezin, waar iedereen van denkt: 'Dat komt nooit meer goed', zich dankzij deze aanpak toch weet te redden.

Gaandeweg realiseerden we ons dat we behalve een tv-docu ook wellicht erg goed materiaal in handen hadden in het kader van de transitie van deze zorg naar de gemeenten. Om bestuurders, wethouders en verantwoordelijke ambtenaren te inspireren en te informeren.

Hiervoor moesten we dan nog wel veel extra opnames maken omdat we voor de docu de focus op het gezin hadden gelegd en nu de focus moesten verleggen naar de professionals.

Met het oog op de aankomende decentralisaties van de hulpverlening vonden we support bij de ministeries BZK en SZW maar ook bij de VNG en is er besloten een interactieve dvd te maken die vervolgens verspreid zou worden onder alle gemeenten van Nederland. Deze dvd moest gemeenten uiteraard inspireren en informeren, maar moest ook dieper op de problematiek rondom de MPG-gezinnen ingaan. Daarom zijn er naast een korte documentaire van 30 min. waarin de point of view van de hulpverleners een belangrijke plaats kreeg, ook 'buttons' op de dvd gezet die de belangrijke thema's van de aanpak bespreken.

- Ontstaan van integrale aanpak bij MPG-gezinnen
- Eén gezin, één plan, één hulpverlener
- De nieuwe rol van de gemeente
- Kansen en risico's van decentralisatie
- Samenwerken met het gezin
- Privacy
- Mandaat en escalatie
- Generalistische professionals
- Het ontstaan van wijkteams
- Wonen
- Werk en participatie
- Schulden
- Jeugdbescherming
- Handhaving versus hulpverlening
- Borging en eigen kracht

Per button komen bestuurders en hulpverleners (en politie) van verschillende gemeenten in Nederland aan bod die vertellen over hun aanpak. Een intensieve research was nodig om de juiste personen te vinden die het landelijk netwerk goed omsluiten. Uiteindelijk is het gelukt een mooi palet samen te stellen van de volgende hulpverleners en professionals:

- Mohamed El Feddali – transitie manager Jeugdzorg in Hoorn
- Joke de Kock – Voorzitter Nvvk, schuldhulpverlening
- Aicha Lagha – Stedelijk Procesmanager Stagnatie / (O)MPG aanpak Amsterdam
- Els Vogel – Eigen Haard, medewerker Zorg en overlast
- Bennie Beuvink – Wijkagent, operationeel expert, Enschede
- Annuska Achterberg – Senior Wijkagent, in de wijk Velve-Lindenhof, Enschede
- Renate Valerianus – Projectleider binnen het Sociaal Domein
- Daniël Giltay Veth – Adviseur innovaties Sociaal Domein
- Christa Pauws – DWI Amsterdam, klantmanager
- Klaas-Jan Lantinga – DWI Amsterdam, klantmanager
- Clara Pels – Zelfstandig adviseur zorg voor jeugd
- Pepijn Sleyfer – Plaatsvervangend afdelingshoofd Jeugdbescherming (Ministerie V&J)

3. IMPLEMENTATIE

De interactieve voorlichtings dvd wordt tijdens het jaarcongres van de VNG in 2014 gelanceerd. En wordt in een oplage van maar liefst 8500 stuks verspreid onder alle Nederlandse gemeenten. Daarnaast wordt de dvd ook gebruikt op grote congressen en symposia over dit onderwerp. De belangstelling vanuit de gemeenten is enorm.

West Best! (De Achterstand Voorbij)

In 2013 hebben we drie films gerealiseerd voor het Calvijn met Junior College (VMBO) dat zich na jaren van grote problemen en het imago van slechte probleemschool, zich nu enorm inzet om de voornamelijk islamitische leerlingen uit Amsterdam Nieuw-West met een grote achterstand weer perspectief te bieden. Door alle negatieve verhalen in pers en media kampt het Calvijn met een hardnekkig slecht imago. Bij een breed publiek maar ook bij potentiële leerlingen en hun ouders. In samenwerking met het Calvijn met Junior College kwamen we tot een filmproject met de titel *'De achterstand voorbij!'*. Drie films over een school die zich enorm inzet om de kansarme voornamelijk islamitische leerlingen, toch toekomstperspectief te bieden.

Een bijzondere school met achterstandsleerlingen

Het Calvijn met Junior College is een VMBO school die de twee laagste niveaus VMBO aanbiedt: het basisberoeps en kaderberoepsonderwijs. In het Calvijn komen vooral leerlingen met een achterstand, doordat zij niet goed kunnen leren en veelal ook doordat er thuis weinig stimulans en structuur geboden wordt. Bovendien zijn de meesten moslim en ook dat brengt hen in de huidige samenleving op achterstand. Dit maakt dat de leerlingen denken *'ik ben toch dom, ik kan niets en ze willen mij niet, dus waarom zou ik nog moeite doen?'* Ze hebben een gebrek aan waardering en een zeer negatief zelfbeeld, waardoor zij zich snel aangevallen voelen.

Het is voor de leerkrachten een enorme uitdaging om hen toch perspectief te bieden en hen voor te bereiden op een goede toekomst.

Klassikaal les geven is minder geschikt voor deze leerlingen. Daarvoor hebben de meesten te weinig concentratievermogen. In de meeste lessen wordt daarom slechts een korte introductie klassikaal gegeven, waarna de leerlingen gaan werken aan hun individuele opdrachten en daarop ook individueel begeleidt worden.

De school investeert in de leerlingen door intensieve mentorbegeleiding, waarin ook de thuissituatie betrokken wordt. Niet alleen de vaste mentor van een klas kent de leerlingen goed. Ook de andere leraren proberen elke leerling echt persoonlijk te leren kennen, ze 'te zien', hen complimenten en aandacht te geven, zodat de leerlingen zich veilig voelen en het beste uit hen gehaald kan worden. Een docent lijkt soms meer op een sociaal werker, ze geven de jongeren levenslessen en proberen hen op het goede pad te houden.

In speciale time-out klassen wordt lastige leerlingen weer rust en regelmaat geboden. De school heeft extra huiswerk- en leesbegeleiding door mensen van buiten en kent verplichte naschoolse activiteiten zoals sporten of creatieve activiteiten.

Het Calvijn legt een verbinding met de onbekende buitenwereld door verschillende externe organisaties nauw bij de school te betrekken en door coaches uit het bedrijfsleven aan een leerling te koppelen. Dit o.a. in samenwerking met bedrijven aan de Amsterdamse Zuid-As.

Het Calvijn van nu zichtbaar maken

Het Calvijn kampt met een hardnekkig slecht imago. Bij een breed publiek maar ook bij potentiële leerlingen en hun ouders die de slechte verhalen kennen uit pers en media.

Inmiddels is er veel veranderd en ten goede gekeerd maar dat moet dan wel zichtbaar worden gemaakt!

Middels 3 films voor ouders, (nieuwe) leerlingen en partners, hebben we het imago van het Calvijn enorm opgekrikt en een collectieve trots weten te genereren!

Geef me nog 1 kans!

Ik slijt mijn dagen op de bank: geen school, geen werk

Amsterdam Nieuw-West kampt met een van de hoogste percentages jeugdwerkloosheid van Nederland.

Van de jongeren tussen 18 en 23 jaar heeft een derde geen werk of school. En zit thuis op de bank of hangt wat rond. Een klein deel is crimineel en behoort tot de zogenaamde 600-groep. Die hebben al alle aandacht. Hulpverleners die deze jongeren letterlijk 'uit bed trekken' en persoonlijk maatwerk bieden dreigen te worden wegbezuinigd. Hierdoor ontstaat op termijn een enorm maatschappelijk probleem. Middels (tv) film willen we dit nijpende issue landelijk op de kaart zetten.

In 2013 hebben we met de camera een jongen (19) gevolgd in Amsterdam Nieuw-West in zijn zoektocht naar een opleiding en een leerwerkbedrijf. Zoals zoveel van die jongens heeft hij het een paar jaar geleden verprutst op het VMBO en de school vroegtijdig verlaten zonder startkwalificatie. Hij heeft verschillende koeriers baantjes gehad maar doet nu al een tijdje niet veel meer dan de hele dag op de bank hangen. Hij krijgt geen uitkering en zijn schulden lopen op. Met de leeftijd komt de wijsheid en hij is nu al 2 jaar lang zeer gemotiveerd bezig om zelf een leerwerkbedrijf te vinden (een eis van de opleiding) om te kunnen beginnen met een BBL opleiding als lasser. Samen met een hulpverlener van Streetcornerwork bellen ze 200 lasbedrijven in deze regio en gaan op pad langs die bedrijven. Niets mag baten. Aan zijn inzet en motivatie ligt het niet (meer) en hij zit met z'n handen in het haar. Veel van zijn vrienden in dezelfde situatie, zijn inmiddels afgegleden in de criminaliteit en dat wil hij niet. Maar zonder inkomsten en perspectief is die verleiding heel groot.

Inmiddels weten we dat deze jongen niet op zichzelf staat. Het gaat om een enorme groep -zonder startkwalificatie- die uitzichtloos thuis zitten of afglijden. In Rotterdam en Tilburg hoorden we dat deze groep daar ook een groot probleem vormt. En in de rest van het land is het niet veel anders.

De opleidingen moeten met harde cijfers aantonen dat zij de uitval verminderen en het gevolg is dat de opleidingen geen jongeren met een risico-verleden aannemen. Ze mogen deze jongeren niet weigeren maar doen dat indirect toch, vaak met onheuse argumenten, als: te oud, de opleiding zit vol, enz, of door ze zelf verantwoordelijk te maken voor het vinden van een leerwerkbedrijf. Zo leggen ze de verantwoordelijkheid bij de jongere en de bedrijven neer, die hier vanzelfsprekend niet op zitten te wachten.

Op deze manier worden duizenden jongeren in Nederland uitgesloten van de mogelijkheid om alsnog een diploma te halen en weer in te stromen in het werkveld.

In 2013 hebben we geïnvesteerd door deze jongen te volgen met de bedoeling dat dit een aanzet is om dit maatschappelijke probleem meer voor het voetlicht te kunnen brengen. Daar gaan we ons in 2014 verder voor inzetten!

Toekomstvisie

Ons sociale leven speelt zich steeds meer af in een maatschappij waarin samenhang in diversiteit ontbreekt. Dominant wordt de tendens om je in homogene, gelijkdenkende en –voelende groepjes terug te trekken. Andersdenkenden worden dan vanzelf vreemd en bedreigend. Toch blijkt er direct onder deze oppervlakte een enorme behoefte om tot een breder verband te behoren; samen te zijn en ervaringen te delen. Het lijkt steeds moeilijker om morele moed te tonen; initiatief te tonen in je eigen buurt en je eigen omgeving en nee te zeggen tegen het verlies van de (je eigen) menselijke maat.

De effecten van individualisering zijn markant zichtbaar in onze maatschappij. Er is geen vanzelfsprekende verbondenheid meer want eenieder staat er alleen voor en moet zelf haar/zijn eigen keuzes maken. Dit levert een grote mate van vrijheid maar ook van kwetsbaarheid op: thuis, op school of op je werk en in je vrije tijd:

- Er is nog nooit zoveel geconsumeerd en gecommuniceerd maar ook nog nooit zo weinig onderling begrip geweest: 'dit ben ik en die ander (buiten mijn groep) is afwijkend en bedreigend'.
- De enorme toename aan (digitale) communicatie via o.a. sociale media, lijkt een grote verworvenheid maar roept ook een basale onzekerheid op over wie je dan eigenlijk wel bent, een verwarrende identiteit waar zeker niet iedereen mee uit de voeten kan.
- Onze maatschappij die individuele keuzes en verantwoordelijkheid hoog in het vaandel draagt, genereert instellingen en instituties die zo georganiseerd zijn dat niemand meer eigen verantwoordelijkheid hoeft te nemen. 'Het behoort niet tot mijn taak, staat niet in mijn protocol', enz..

Stichting Turning Point wil een diversiteit aan connecties tussen mensen bevorderen, middels inspirerende inkijkjes en het aankaarten van de onnozele beeldvorming die mensen angstig maken voor de ander. Meer dan ooit is er behoefte aan inspirerende voorbeelden die onze stichting concreet zichtbaar maakt. Onnodig negatieve beeldvorming aanpakken blijft daarbij het belangrijkste doel. Wij blijven ons inzetten om mensen te inspireren en om vaak lastige maatschappelijke thema's middels de kracht van beeld & geluid op de kaart te zetten.

Activiteitenplan 2014

De stichting heeft het voornemen haar activiteiten ten behoeve van de doelstelling te intensiveren en ook de komende jaren bijzondere producties en projecten te realiseren. Naast het initiëren, ontwikkelen en produceren van film- en televisieproducties zal de stichting zich in het bijzonder richten op het aanzwengelen van maatschappelijk discussie. Hierbij zal als startpunt een documentaire of onderwijsfilm centraal staan, maar evenzo belangrijk zijn de debatten, symposia en de onderlinge ontmoetingen tussen diverse doelgroepen, die wij willen organiseren.

Subsidies

Turning Point kan haar producties en projecten uitvoeren dankzij een combinatie van (subsidie)opdrachten, projectsubsidies van fondsen en giften. De stichting ontvangt geen structurele financiering van overheden of anderen. De realisatie van de ambities zal grotendeels afhankelijk zijn van het succesvol benaderen van opdrachtgevers, coproducten, maar vooral ook van fondsen en giften. Gezien het huidige financiële klimaat zal de stichting alle zeilen moeten bijzetten het beoogde te realiseren. De stichting heeft sinds 2011 de ANBI-status.

Organisatieprofiel

Oprichting

Stichting Turning Point is opgericht op 13 november 2007. De Stichting is ingeschreven in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam onder het dossiernummer 34286990.

Doelstelling

De Stichting stelt zich ten doel het doorbreken van stereotype beeldvorming van individuen, groepen en organisaties over elkaar in een sterk veranderende samenleving, alsmede het scheppen van voorwaarden tot sociale verandering en maatschappelijke bewustwording. Zij tracht dit doel te bereiken door onder meer het benutten van de impact van film en televisie om:

- zoveel mogelijk mensen, groepen en organisaties te bereiken en een verschuiving in het denken teweeg te brengen;
- het stimuleren van veranderingen in- en heroriëntatie en herijking van denkbeelden over mens en maatschappij.

De Film- en televisieproducties kunnen deel uitmaken van meeromvattende ideële projecten, al dan niet in samenspraak met partners.

Werkveld

Stichting Turning Point richt zich op de volgende activiteiten:

- een jaarlijkse vaststelling van actuele, debat oproepende thema's voor film- en televisieproducties;
- het benutten van het netwerk van stichting Turning Point voor het betrekken van relevante maatschappelijke organisaties ter realisering van de projecten en het bewerkstelligen van een zo groot mogelijk impact op zowel een breed publiek, als geselecteerde publieksgroepen;
- de ontwikkeling, onderzoek en productie van de film- en televisieproducties, alsmede het inbedden van de film- en televisieproducties in meeromvattende ideële projecten, al dan niet in samenspraak met partners.

Bestuur

Stichting Turning Point heeft een onafhankelijk onbezoldigd bestuur. Het bestuur bestaat uit 6 personen: dhr. J.L. Hazekamp (voorzitter), mevr. A.J. von Graevenitz (secretaris/penningmeester), dhr. A.J. van Dijk, dhr. F. Tabarki, mevr. C.M.B.A. Molkenboer en mevr. J.M. Ferrier.

De voorzitter (J.L. Hazekamp) en de penningmeester (A.J. von Graevenitz) zijn door het bestuur aangewezen als volledig tekeningsbevoegd.

Het bestuur houdt zich op hoofdlijnen bezig met het vaststellen van het jaarbeleid, vertaald in een beleids- en werkplan inclusief begroting. Het bestuur controleert de uitvoering aan de hand van inhoudelijke en financiële verslagen en jaarcijfers. Daarnaast richt het bestuur zich vooral op de lange termijn beleid en strategie van de stichting.

Verslaglegging

Stichting Turning Point communiceert helder, eerlijk en professioneel over de wijze waarop gelden worden geworven, de besteding van de middelen en beoogde resultaten. De stichting wordt gecontroleerd door *accountantskantoor Visser te* Amsterdam. De jaarrekening en jaarverslag worden opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting. Deze gegevens evenals onze statuten zijn te vinden op onze website: turningpoint.nl

Vermogensbeleid en resultaatbestemming

Het bestuur heeft een financieel beleid vastgesteld waarbij eventuele batige saldi (exploitatieoverschotten) gebruikt zullen worden als geormerkte gelden (bestemmingsreserve) voor lopende projecten of als algemene reserve. Behaalde exploitatieoverschotten worden ten alle tijden ingezet ten behoeve van de doelstelling van de stichting: de stichting heeft geen winstoogmerk.

Jaarrekening 2013